

Geoff Dyer

*Yoga voor mensen
die te beroerd zijn om
eraan te doen*

Uit het Engels vertaald door
Paul van der Lecq

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

De vertaler ontving voor het vertalen van dit boek een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds

ISBN 978-90-290-9020-9

ISBN 978-94-023-0208-0 (e-boek)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Yoga for People Who Can't Be Bothered To Do It*

Omslagontwerp: Egbert Clement | Studio Jan de Boer

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Auteursfoto: © Jason Oddy

© 2003 Geoff Dyer. All rights reserved.

© 2014 Nederlandstalige uitgave: Paul van der Lecq en Agathon, onderdeel van samenwerkende uitgeverijen Meulenhoff Boekerij

Oorspronkelijke uitgave: Abacus, an imprint of Little, Brown Book Group

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Rebecca

Alles is eenmalig, niets gebeurt er meer dan één keer in het leven. Het lichamelijke genot dat een bepaalde vrouw je op een bepaald moment heeft weten te geven, de uitgelezen scho-tel die je op een bepaalde dag hebt gegeten, je krijgt het nooit een tweede keer. Niets begint opnieuw en alles gebeurt maar eenmaal.

– De gebroeders Goncourt

... en dit maanlicht tussen de bomen, en evenzeer dit moment en ik zelf.

– Friedrich Nietzsche

Inhoud

Horizontale verschuiving	13
Miss Cambodja	31
De rand van de oneindigheid	55
Skunk	73
Yoga voor mensen die te beroerd zijn om eraan te doen	89
Opkomst en ondergang	117
De wanhoop van art deco	135
Hotel de Vergetelheid	151
Leptis Magna	173
De regen binnen	207
De Zone	233
<i>Noot van de auteur</i>	253

Al een aantal jaren breek ik me het hoofd over een paar dichtregels van Auden. Eigenlijk zijn er heel veel regels van Auden waar ik me het hoofd over breek, maar de regels die ik bedoel, komen uit 'Detective Story' (1936), als hij het heeft over:

*thuis, het centrum waar de drie of vier dingen
die een mens overkomen hem overkomen*

Ik denk dat het me moeite kost dit idee van 'thuis' te bevatten, omdat ik het aantal dingen dat mij is overkomen niet kan terugbrengen tot 'drie of vier', of nog niet tenminste. Misschien zal blijken dat Auden gelijk heeft, maar voorlopig zijn me veel meer dingen overkomen en ze overkwamen me op de meest uiteenlopende plekken. 'Thuis', daarentegen, is de plek waar me het minst is overkomen. In de afgelopen tien jaar of langer is 'thuis' voor mij zelfs van marginaal belang geworden, en daarom ook een nogal vaag begrip. Of misschien 'vind ik overal mijn thuis', net als Steinbeck, en heb ik veel van die plekken 'nog niet gezien. Daarom ben ik misschien zo rusteloos. Ik heb nog niet alle plekken gezien waar ik thuishoor'.

Het gedicht van Auden begint met de vraag: ‘Wie is ooit helemaal los van zijn landschap...?’ Halverwege de eerste strofe vraagt hij: ‘Wie kan de plattegrond van zijn leven niet uittekenen?’ Ik niet (of nog niet). Dit boek is een gescheurde, geenszins betrouwbare plattegrond van een paar landschappen die een bepaalde fase van mijn leven uitmaken. Het gaat over plekken waar dingen zijn gebeurd of niet zijn gebeurd, plekken waar ik verbleef en dingen die me zijn bijgebleven, plekken die ik wilde zien, gebieden waar ik doorheen ben getrokken of waar ik eenvoudig terechtkwam. In zekere zin is het telkens dezelfde plek, hetzelfde landschap, want degene die dit alles overkwam, was één en dezelfde persoon, die op zijn beurt de som is van alle dingen die wel of niet gebeurd zijn op deze en andere plekken. Alles in dit boek is waar gebeurd, maar sommige dingen zijn alleen in mijn hoofd gebeurd; en evengoed geldt dat alles wat niet gebeurd is, ook daar niet is gebeurd.

Horizontale verschuiving

In 1991 woonde ik een tijdje in New Orleans, in een appartement op Esplanade Avenue, net iets buiten het French Quarter, waar zo nu en dan Britse toeristen worden vermoord omdat ze weigeren hun videocamera's af te staan aan de crackverslaafde straatdieven die daar wonen en hun werkterrein hebben. Problemen heb ik daar nooit gehad – net zomin als ik een videocamera had – hoewel ik elk moment van de dag overal naartoe liep.

Ik had besloten naar New Orleans te komen nadat ik de stad een keer samen met een vriendin had aangedaan, onderweg van Los Angeles naar New York. We moesten een auto afleveren aan de andere kant van het continent en hoewel je gewoonlijk maar enkele honderden kilometers meer mag rijden dan de afstand in een rechte lijn van A naar B, was de oorspronkelijke kilometerstand niet genoteerd en dus zigzagden we heel Amerika door en overschreden de gebruikelijke afstand met duizenden kilometers, totdat we er dood- en doodmoe van waren. In de loop van die uitzinnige reis brachten we maar één nacht in New Orleans door, maar het leek de volmaaktste plek op aarde (en dan bedoel ik eerder het French Quarter dan de stad als geheel) en ik zwoer dat ik terug zou komen zodra ik weer eens een flinke brok vrije tijd had. Ik leg voort-

durend dat soort geloftes af zonder me eraan te houden, maar in dit geval keerde ik een jaar later terug en bleef drie maanden in New Orleans.

De eerste paar nachten bracht ik door in de Rue Royal Inn, en intussen zocht ik een huurappartement. Ik hoopte een plek te vinden in het hart van het French Quarter, iets met een balkon, schommelstoelen, een windgong en uitzicht op andere huizen met schommelstoelen en balkons, maar ik belandde in de gevaarlijke periferie van het Quarter, in een woning met een piepklein balkon dat uitkeek op een braakliggend terrein dat 's avonds wanneer ik naar huis liep, zinderde van een onbestemd gevaar.

De enigen die ik kende in New Orleans waren James en Ian, een homostel van in de vijftig dat bevriend was met een kennis van een vrouw die ik kende uit Londen. Ze waren ongelofelijk gastvrij, maar omdat ze een stuk ouder waren dan ik, allebei aids hadden en gehecht waren aan hun rustige leventje, maakte ik me al snel een routine eigen van werk en afzondering. In elke speelfilm over een man die in een onbekende stad belandt, ontmoet de man in kwestie – zelfs als hij een lange gevangenisstraf achter de rug heeft vanwege moord op zijn vrouw – al snel een vrouw bij de kassa van de plaatselijke supermarkt of in het eetcafé waar hij zijn eerste ontbijt nuttigt. Als dertiger ben ik regelmatig verhuisd naar steden waar ik niemand kende en ik heb nooit een vrouw ontmoet in de supermarkt en ook niet in de Croissant d'Or, waar ik op mijn eerste ochtend in New Orleans ontbeet. Maar ook al kwam ik geen serveerster tegen in de toepasselijk genaamde Croissant d'Or, ik keerde daar elke dag terug voor mijn ontbijt, want ze serveerden er de beste amandelcroissants die ik ooit gegeten had (en heb). Soms regende het dagen achtereen, de heftigste stortregens die ik ooit gezien had (sindsdien heb ik ze nog erger meegemaakt). Maar hoe hard het ook regende, ik sloeg mijn ontbijt in de Croissant d'Or nooit over; deels

omdat de croissants en de koffie zo voortreffelijk waren, maar vooral omdat het een deel werd van mijn dagelijks ritme.

's Avonds ging ik naar het café aan de overkant, de Port of Call, waar ik tevergeefs een gesprek probeerde aan te knopen met het meisje achter de bar en intussen de Golfoorlog volgde op CNN. Op de avond van de eerste luchtaanvallen op Bagdad heerste er een rumoerige atmosfeer, een combinatie van sensatiezucht en onbestemde voorgevoelens. Er zaten gele linten om veel van de bomen op Esplanade Avenue, een straat die ik elke dag af liep op weg naar de Croissant d'Or, waar ik tijdens het eten van mijn amandelcroissants graag de nieuwste verslagen uit de Golfregio las, in *The New York Times* of in de plaatselijke krant, waarvan de naam – de Louisiana nog wat? – mij ontschoten is. Na het ontbijt liep ik naar huis en werkte zo lang mogelijk door, en vervolgens kuierde ik door het Quarter, alsof ik werd meegevoerd op het geluid van de windgongs die aan vrijwel elk pand hingen. Het was januari, maar het weer was zacht en ik zat vaak aan de Mississippi te lezen over New Orleans en zijn geschiedenis. Omdat de stad aan de monding van de Mississippi ligt, staan de funderingen in de modder en elk jaar zakken de gebouwen dieper weg. Veel panden in het Quarter trekken niet alleen krom in de zon en rotten weg door de regen en de hoge luchtvochtigheid, maar ze staan ook vaak schuin als gevolg van het verzakken. Deze verticale migratie ging gelijk op met een horizontale verschuiving. De hoeveelheid slib die door de Mississippi in zuidelijke richting werd meegevoerd, was zo groot dat de rivier verzandde en van koers veranderde, met als gevolg dat de stad zich verplaatste. Elk jaar verschoven de straten een paar millimeter ten opzichte van de rivier, wat tot subtiele topografische veranderingen leidde. Decatur Street, bijvoorbeeld, waar James en Ian woonden, was een paar graden opgeschoven vergeleken met de positie die het innam op kaarten uit de negentiende eeuw.